

Norges
Fiskarlag

Energidepartementet

Sokkeldirektoratet

30. oktober 2024

Fiskeri og seismikk – Sameksistens?

Pelagisk Forening, Norges Fiskarlag og Fiskebåt sendte et felles brev våren 2023 der vi kom med flere forslag for å bedre sameksistensen mellom fiskerinæringen og seismikknæringen.

Pelagisk Forening, Norges Fiskarlag og Fiskebåt syntes generelt at dialogen med Fiskeridirektoratet har bedret seg betraktelig siden vi sendte brevet. Vi syntes også dialogen med Sokkeldirektoratet har bedret seg, men at den har muligheter for ytterligere forbedring. Vi mener derimot at sameksistensen på fiskefeltet ikke har bedret seg nok.

Flere av forslagene vi kom med i brevet vårt er ikke fulgt opp. Vi ser blant annet at vi fortsatt kommer for seint i prosessen til å kunne bedre sameksistensen mellom de to næringene. Det er dessverre ikke sameksistens dersom fiskeflåten må flytte seg på grunn av seismikkskyting.

Vi er nylig blitt kjent med en rapport som Fiskeridirektoratet sendte daværende Fiskeridepartement 26. februar 2013 (Fiskeridirektoratet ref. 13/655). Flere av forslagene i den rapporten er ikke fulgt opp. Og vi ser de samme problemene som tas opp i den rapporten, i dag. Dette er sterkt urovekkende, og må tas tak i.

I rapportens oppsummering står det:

Tiltakene som er innført de siste fem årene er positive, men berører ikke i tilstrekkelig grad kjernen av problemet. Fiskeridirektoratet mener at det haster å få på plass et rammeverk som setter næringene og myndighetene i stand til å møte utfordringene på en slik måte at både fiskeri- og seismikkaktivitet kan foregå med minimalt av konflikter (...).

Og videre:

Så lenge det ikke foreligger en gjensidig forståelse og tolkning av hva som er konflikt, hendelse eller avvik og synet på hvordan dette bør følges opp er ulikt,

er det dessverre helt naturlig at vi ikke formidler samme oppfatning om sameksistensen. (...). At viktige fiskefelt forlattes eller velges bort av fiskerne, at konflikter ikke defineres eller følges opp på grunn av et utydelig regelverk, er dessverre forhold som omtales som god sameksistens.

Vi støtter dette også i dag. Vi mener derfor, igjen, at det er behov for å gjøre noe slik at «kjernen av problemet» blir gjort noe med.

Fraråding av undersøkelser

Ifølge Fiskeridirektoratet selv er det minimalt, om nesten ingen, undersøkelser som blir frarådd. Vi mener Fiskeridirektoratet i større grad må ta dette virkemiddelet i bruk.

Vi opplever at saksbehandlere i Fiskeridirektoratet er svært lydhøre overfor fiskerinæringens utfordring, og at man i større grad skulle frarådd undersøkelser. Men, at prosessen dersom man frarår blir så byråkratisk og vanskelig at de derfor ikke tar virkemiddelet i bruk. Når selskapene i tillegg har en lovbestemt rett til å utføre undersøkelsene trumfer det hensynet til fiskerinæringens utøvelse. Vi mener at dersom det ikke frarådes undersøkelser som åpenbart vil føre til utfordringer mot fiskerinæringen har vi ikke sameksistens. Slik har vi opplevd det i år, hvor flere av årets undersøkelser burde vært frarådd.

Vi ber, igjen, derfor Fiskeridirektoratet om å ta dette virkemiddelet i bruk og fraråde undersøkelser som man ser vil skape utfordringer med utøvelsen av fiskeriene.

For seint i dialog

Vi mener fiskerinæringen fortsatt er for seint inne i dialogen. Selv om Pelagisk Forening, Norges Fiskarlag og Fiskebåt representerte næringen på januarmøtet i år opplever vi at mange selskaper ikke har slike møter, og når meldingen om undersøkelsen er sendt i meldesystemet er mulighetene til å komme med innspill minimale. Vi mener derfor at det må bli obligatorisk å ha møter med Fiskeridirektoratet og næringen på januarmøtet. Vi har også ytret ønske om å ha egen presentasjon på januarmøtet til neste år, for å synliggjøre næringas behov, men det har vi ikke fått svar på.

I rapporten fra 2013 som er nevnt tidligere, skriver Fiskeridirektoratet:

I dag kommer vi for sent inn i prosessene, noe som fører til at det er vanskelig å ta hensyn til innspill.

Fiskeridirektoratet skriver videre

Frivillig dialog i planleggingsfasen er ikke tilstrekkelig for å ha god sameksistens på havet.

Vi mener at det må innføres et obligatorisk formøte/informasjonsmøte/eller

lignende før operatørene sender inn undersøkelsen i meldesystemet. Da kan man i forkant av vurderingen av undersøkelsen komme med innspill som gjør at man kan gjøre tilpasninger i undersøkelsen.

Dette må lovfestes.

Fiskerikyndige

Vi tok i vårt forrige brev opp de fiskerikyndige. Vi mener fortsatt at de bør være mer uavhengige. I rapporten fra 2013 skriver Fiskeridirektoratet at de anbefaler følgende tiltak:

Formidlingen av fiskerikyndige til den enkelte operatør eller seismikkelskap organiseres gjennom ett selskap som etableres ved en anbudsprosess (etter modell for hvordan Kystvaktentralen er etablert og drives). Den fiskerikyndige opprettholder sin status som selvstendig næringsdrivende (enkeltmannsforetak). Denne organiseringen sikrer den fiskerikyndige en fri og uavhengig stilling, samtidig som han rapporterer til en nøytral oppdragsgiver. Videre til dette bidra til optimalisert bruk av fiskerikyndige som er tilgjengelig for oppdrag samt redusere bruken av dispensasjoner. Ansvarlig forvaltningsmyndighet (Oljedirektoratet) bør gis oppdrag i å organisere dette.

Vi støtter dette forslaget, og ber om at dette gjennomføres.

Minsteavstand

I rapporten fra 2013 anbefaler Fiskeridirektoratet at det innføres en minsteavstand mellom seismisk aktivitet og fiskeriene. Vi mener at dette kan være et godt tiltak. Vi mener at muligheten for å innføre minsteavstand må utredes og vurderes.

Kunnskap om virkningene av seismisk aktivitet på livet i havet

Som medlemsorganisasjoner for fiskeflåten får vi mange tilbakemeldinger på effektene av seismisk aktivitet.

I rapporten fra 2013 skriver Fiskeridirektoratet

Begge parter blir påvirket av hverandres fysiske tilstedeværelse. I tillegg blir fiskeriene i varierende grad påvirket av lyd og støy. Dette fører til ubalanse i sameksistensen. Kunnskapen om skremmeeffekt på fisk, som følge av lyd fra seismiske kilder (luftkanoner), er fragmentert og eksisterende forskning tolkes ulikt, ikke minst når det gjelder art, avstand, havdyp og så videre. Det er imidlertid ikke uenighet om at lyden fra seismisk aktivitet har skremmeeffekt på fisk. Dette stemmer overens med fiskerne erfaringer. Skremmeeffekt kan oppleves verre i noen fiskerier (for noen arter) enn andre, og ikke minst kan

det variere mellom fangstredskap der noen grupper er avhengige av fiskens «villighet» til å ta agnet, mens andre grupper er avhengige av at stimen opptrer «normalt» for å fange den i not. Vi stiller oss undrende til at slik kjent kunnskap ikke tas hensyn til i regelverket som regulerer aktiviteten på havet.

Som tiltak foreslår derfor Fiskeridirektoratet at ««skremmeeffekt» er et faglig kunnskapselement som inngår i begrepet «forsvarlig avstand»» i § 8 i ressursforskriften. Det er gjort endringer i denne bestemmelsen, men vi mener at dette i større grad kan tydeliggjøres, og vi ber om at det blir gjort.

Erstatningsordningen

Det er en oppfatning fra fiskerne at muligheten for å få erstatning ved tap av fiskefelt til erstatning er vanskelig å komme gjennom. I 2013 skriver Fiskeridirektoratet følgende:

Fiskernes erfaringer med hvor vanskelig det er å få medhold i at regelverket er brutt og å få bistand, har ført til at mange fiskere mener det ikke nytter å melde arealkonflikter og forvente en operasjonell «løsning» på feltet. Ifølge fiskerne vil de ofte ha minst økonomisk tap ved å skifte fiskefelt. Dette medfører at arealkonflikter i mindre grad meldes inn. Et betydelig antall erstatningssaker som er innvilget de siste årene, bør kunne brukes som tungtveiende argument for at rammeverket som skal regulere forholdet mellom aktivitetene er utilstrekkelig.

Dette synet støtter vi også idag.

I en masteroppgave fra 2023, «Vern av fiskeri i møte med havvind – særlig om den erstatningsrettslige tålegrensen i havenergilova § 9-2 ved beslagleggelse av fiskefelt» har kandidatnummer 38 konkludert med at dersom man skal oppfylle krav til å få erstatning må man:

- Ha en tidsmessig tilknytning på minst tre år til området
- Fiskeren må bevise at fiskefeltet har vært beslaglagt, og fiskeren må også bevise at det er det som gir et økonomisk tap
- Fiskeren må også ha gjort et forsøk på fiskeri i området

Vilkårene for å få erstatning viser seg derfor i praksis svært vanskelig.

I oppgaven skrives det videre (s.43):

I forarbeidene til petroleumsloven, uttaler departementet bl.a. at «[d]e fiskerne som fortrenget fra sine områder, vil derimot [sammenlikner med jordbrukere som må avstå områder] i stor utstrekning ha anledning til å hente fisken på områder der det ikke foregår petroleumsvirksomhet».

Dette var ikke tilfelle da, og er det heller ikke nå. Man kan ikke «hente» fisken. Ofte må man prøve og feile flere ganger, og særlig for fiske etter pelagiske arter består fiskeriaktiviteten i stor grad av leiting, dette krever store mengder drivstoff, som er blitt betydelig dyrere de siste årene.

Ut fra det ovenfor nevnte mener vi derfor at erstatningsreglene og -praksisen knyttet til seismikk og fiskeri må gjennomgås.

Krav til maks størrelse på undersøkelsesområdet

Seismiske undersøkelser blir større og større, og beslaglegger derfor større og større areal for lengre tid. En av anbefalingene fra Fiskeridirektoratet i 2013 var «å gjennomføre innsamlinger som benytter mindre områder av prospektet om gangen».

Dette støtter vi, og vi mener dette må endres.

Januarmøtet

Vi ber med dette også om tilbakemelding angående vår deltakelse på januarmøtet til Sjøkeldirektoratet. Vi ønsker å ha en egen presentasjon på møtet.

Konklusjon

Vi syntes det er svært skuffende at arbeidet til Fiskeridirektoratet fra 2013 ikke er fulgt opp på en bedre måte.

Manglende sameksistens skaper økte kostnader, dårligere inntjening for begge sektorer og en betydelig tidsbruk fra forvaltning, fiskere, interesseorganisasjoner og seismiske selskap.

**Norges
Fiskarlag**

Ut fra det ovenfor nevnte mener vi det er nødvendig med en større tverrsektoriell gjennomgang for å bedre sameksistensen med fiskeri og seismikk. Vi ber derfor om et eget møte med Energidepartementet og Sjøkeldirektoratet for å diskutere saken.

Med hilsen

Mariann Frantsen
Pelagisk Forening

Sverre Johansen
Norges Fiskarlag

Audun Maråk
Fiskebåt

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur.

Kopi:
Nærings- og Fiskeridepartementet
Fiskeridirektoratet